

3a
edició

ELS PIRINEUS DE CAP A CAP LA TRANSPIRINENCA

Textos: Marta Viladot Santaló

Fotos: Daniel Calleja Cadierno

ELS PIRINEUS
DE CAP A CAP
LA TRANSPIRINENCA

Textos: Marta Viladot Santaló

Fotos: Daniel Calleja Cadierno

ELS PIRINEUS DE CAP A CAP LA TRANSPIRINENCA

Textos: Marta Viladot Santaló

Fotos: Daniel Calleja Cadierno

Primera edició: febrer del 2010
Segona edició: novembre del 2013
Tercera edició: juny del 2023

© dels textos: Marta Viladot Santaló
© de les fotografies: Daniel Calleja Cadierno

© de l'edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: 3 x Tres

Impressió: Impremta Pagès

ISBN: 978-84-1356-282-7

DL T 228-2023

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la seva incorporació a un sistema informàtic, ni la seva transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

Índex

1. Cap de Creus - el Port de la Selva.....	18	26. Refugi de Conangles - pont de Corones.....	93
2. El Port de la Selva - Vilamaniscle.....	21	27. Aneto (3.404 m).....	96
3. Vilamaniscle -Requesens.....	24	28. Pont de Corones - refugi d'Estós.....	99
4. Requesens - la Vajol.....	27	29. Variant del refugi Àngel Orús.....	102
5. La Vajol - Albanyà.....	30	30. Posets (3.375 m).....	105
6. Albanyà - Sant Aniol d'Aguja.....	33	31. Refugi d'Estós - refugi de Viadós.....	108
7. Sant Aniol d'Aguja - Beget.....	36	32. Refugi de Viadós - Parzán.....	111
8. Beget - Setcases.....	39	33. Parzán - refugi de Pineta.....	114
9. Setcases - Núria.....	42	34. Refugi de Pineta - refugi de Góriz.....	117
10. Núria - Planoles.....	45	35. Mont Perdut (3.355 m).....	120
11. Planoles - Puigcerdà.....	48	36. Refugi de Góriz - San Nicolás de Bujaruelo.....	123
12. Puigcerdà - refugi de Malniu.....	51	37. San Nicolás de Bujaruelo - ref. de Bachimaña....	126
13. Refugi de Malniu - refugi de l'Illa.....	54	38. Refugi de Bachimaña - refugi de Respomuso....	129
14. Refugi de l'Illa - Encamp.....	57	39. Refugi de Respomuso - Sallent de Gállego.....	132
15. Encamp - Arans.....	60	40. Sallent de Gállego - Candanchú.....	135
16. Arans - refugi de Comapedrosa.....	63	41. Candanchú - Guarrinza.....	138
17. Ref. de Comapedrosa - ref. de la Vall Ferrera.....	66	42. Guarrinza - Zuriza.....	141
18. Pica d'Estats (3.143 m).....	69	43. Zuriza - Izaba.....	144
19. Refugi de la Vall Ferrera - Tavascan.....	72	44. Izaba - Otsagabia.....	147
20. Tavascan - Estaon.....	75	45. Otsagabia - Hiriberri.....	150
21. Estaon - la Guingueta d'Àneu.....	78	46. Hiriberri - Auriz.....	153
22. La Guingueta d'Àneu - Sant Maurici.....	81	47. Auritz - port d'Urkiaga.....	156
23. Sant Maurici - refugi de Colomers.....	84	48. Port d'Urkiaga - Elizondo.....	159
24. Refugi de Colomers - refugi dera Restanca.....	87	49. Elizondo - Bera.....	162
25. Refugi dera Restanca - refugi de Conangles.....	90	50. Bera - cap Higer.....	165

CAP HIGER

50

EUSKADI

49

BERA

48

ELIZONDO

47

PUERTO DE URKIAGA

46

AURITZ/
BURGUETE

45

HIRIBERRI/
VILLANUEVA DE
AEZCOA

44

OTSAGABIA

43

IZABA

42

ZURIZA

41

GUARRINZA

CANDANCHÚ

40

SALLEN DE
GALLEGO

39

SAN NICOLÁS
DE BUJARUELO

36

REF. DE
RESPOMUSO

38

REF. DE
BACHIMANA

37

MONT
PERDUT

35

PARZÁN

52

REF. DE
GORIZ

34

REF. DE
PINETA

33

REF. DE
BIADÓS

31

POSETS D'ESTÓS

30

REF. ESTÓS

28

REF. D'ÀNGEL
ORÚS

29

PONT DE
CORONES

26

ANETO

27

NAVARRA

FRANÇA

ARAGÓ

L'aventura a l'abast

La idea d'aventura s'associa sovint a països llunyans i destinacions exòtiques. Si algú ens diu que a l'estiu farà un viatge d'aventura, de seguida pensarem en deserts i selves, cims inabastables i ruïnes llegendàries. Dificilment veiem res d'extraordinari en el que trobem al costat de casa, i és que ja se sap que moltes vegades el que menys valorem és el que tenim més a prop. Gran error, perquè a ben poca distància ens espera una aventura única, un repte capaç d'il·lusionar tant el muntanyenc més experimentat com l'excursionista de cap de setmana que només pretengui fer un petit tast de la gran Travessa dels Pirineus.

Vuit-cents quilòmetres separen el far de Cap de Creus, a l'Alt Empordà, del far d'Higer, ja en terres basques. Travessarem una vall rere una altra, a l'ombra dels gegants de la serralada, i quan les forces ens fallin, descansarem sota les estrelles, en refugis acollidors o en pobles que pregonen amb orgull que allà s'hi pot escoltar el silenci. Moltes petjades després d'haver deixat enrere la Mediterrània ens rebran les aigües de l'Atlàntic. I llavors tindrem clar que la recompensa no era només el blau del mar que ara tornem a veure, sinó el de tots els estanys que hem trobat pel camí, el verd dels boscos d'Irati o el blanc de les poques neus perpètuas que queden als Pi-

rineus. Imatges inesborrables del que es pot convertir, sense viatjar gaire lluny, en l'aventura de la nostra vida.

Informació pràctica

Aquesta guia segueix en línies generals el recorregut del GR 11, el sender de Gran Recorregut que recorre la serralada pel seu vessant meridional. Incorpora, però, algunes modificacions i novetats, com l'al·licient d'aprofitar el traçat de la Transpirinenca per proposar l'ascens a quatre colossos de la serralada que trobem en la ruta. D'est a oest són la pica d'Estats, l'Aneto, el Posets o Punta Llardana i el Mont Perdut.

Els altres grans senders que recorren els Pirineus de la mar Mediterrània a la Cantàbrica són el GR 10, que passa pel vessant nord, i l'Alta Ruta Pirinenca, més coneguda per les seves sigles en francès, HRP, que segueix el camí més elevat possible.

Dificultat

La Travessia Transpirinenca no té cap dificultat tècnica rellevant i és un repte assolible per a persones amb preparació i experiència

El coll d'Ordino, en l'etapa andorrana entre Encamp i Arans

A dalt, el Mont Perdut vist des del cim del Posets.

en rutes de muntanya. Hem de tenir clar que són etapes llargues, d'una mitjana de sis hores de caminada al dia, i amb uns desnivells considerables. És habitual pujar mil metres de bon matí per haver-los de baixar després a la tarda.

Per facilitar l'ús d'aquesta guia hem dividit les etapes en fàcils, mitjanes i difícils, amb el benentès que les etapes considerades difícils no ho són perquè presentin complicacions tècniques, sinó per la seva llargada, desnivell, o perquè hi podem trobar geleres o passos

més exposats que en les etapes considerades fàcils o mitjanes. Per aquesta mateixa raó, hem qualificat de difícils les ascensions als quatre cims que proposem. Pels itineraris que suggerim, cap d'ells presenta dificultats tècniques significatives, però és evident que pujar a l'Aneto és complicat si es compara, per exemple, amb la primera etapa de la Transpirinca, del Cap de Creus al Port de la Selva.

En cada tram dels cinquanta en què hem dividit la Transpirinca s'hi inclou un petit

mapa per situar-hi les fites principals, però aquest croquis no pot substituir lògicament l'ús d'una bona cartografia i també, si en podem disposar, d'un receptor GPS. Trobarem la ruta marcada amb les tradicionals marques blanques i vermelles dels senders de gran recorregut, però hi ha zones on els senyals escassegen, o moments en què la boira o una tempesta ens poden fer males passades.

També hem de tenir en compte que el traçat del GR pot patir alguna modificació i, per tant, convé posar-se al dia consultant la informació dels comitès de senders de les federacions de muntanya i excursionisme. Aquests canvis es fan per diversos motius, per exemple, perquè el GR creua una propietat privada o perquè amb el temps passa a haver-hi un excés de pistes asfaltades en el recorregut.

Durada, època i sentit de la travessa

Hi ha muntanyencs que caminen de pressa i altres que prefereixen agafar-s'ho amb calma. Per a algunes persones, serà possible cobrir la Transpirinenca en uns 35-40 dies. Altres, en canvi, necessitaran les 45 o 46 etapes en què s'ha dividit habitualment. Nosaltres apostem per un número rodó, el 50, que ens permet intentar l'ascens a l'Aneto, el Posets, el Mont Perdut i la pica d'Estats, i disposar d'un parell de dies més tranquils, que ens serveixin de coixí si tenim qualsevol imprevist. Òbviament, el fet que moltes etapes acabin

Els Encantats sobre l'estany de Sant Maurici, símbol del Parc Nacional.

en pobles ben comunicats permet que l'excursionista que ho desitgi pugui fer travesses parcials entre dos punts del recorregut.

L'època de l'any més recomanada són els mesos de juliol i agost, quan els dies són més llargs i hi ha menys possibilitats de trobar-hi geleres. Hem d'anar alerta, però, perquè a l'estiu són habituals les tempestes elèctriques a la tarda. Per tant, el millor que podem fer és començar a caminar ben aviat al matí perquè a primera hora de la tarda ja hàgim arribat al final d'etapa.

Pel que fa al sentit de la travessa, considerem que el millor és fer-la d'est a oest. És a dir, començar al Cap de Creus i acabar al cap Higer. D'aquesta manera caminarem en el mateix sentit del sol i no el tindrem de cara durant el matí, quan farem el gruix de la caminada del dia. És incòmode caminar tantes hores enlluernats pel sol. A més, gairebé cada dia haurem de fer la bugada, i una bona manera d'eixugar la roba és portar-la penjada de la motxilla. Més raó encara per tenir el sol a l'esquena.

La motxilla

Per caminar més o menys còmodament en una travessa tan llarga es recomana portar una càrrega que suposi un deu per cent aproximadament del nostre pes. Segur que al final acabem anant una mica més carregats, sempre passa, però de tota manera hem de

ser molt meticulosos a l'hora de fer la motxilla. Una travessa tan extensa i de tantes hores al dia no és el mateix que una ruta de cap de setmana. La motxilla i el calçat seran en gran part els responsables de l'èxit o el fracàs de la nostra aventura. Si fem la travessa a l'estiu, aquest és l'equip que considerem indispensable, i n'hauríem de tenir prou amb una motxilla d'uns quaranta litres de capacitat:

- Dues o tres mudes de roba interior, mitjons i samarretes tècniques fàcils d'eixugar (i una de cotó si ens resulta més còmoda per dormir).
- Un parell de pantalons de muntanya amb unes malles interiors per si fa més fred, que també ens poden servir per dormir.
- Un jersei polar i una jaqueta lleugera de Gore-Tex o similar per protegir-nos de la pluja i el vent. Gorra, guants i mocador per al coll.
- Tovallola lleugera fàcil d'eixugar, farmaciola i necesser mínims amb crema solar. Ulleres de sol.
- Petits objectes que ens poden facilitar les coses: navalla, llanterna petita frontal, imperdibles per penjar la roba mullada de la motxilla, agulles i fil, sabó ecològic per fer la bugada i un cordill que ens pot servir per a diferents finali-

tats, per exemple, per estendre la roba entre un arbre i un altre.

- Sac de dormir, funda de bivac i estoreta (tenda de campanya i fornell optatiu, mireu l'apartat sobre allotjament). Als refugis guardats n'hi hauria prou amb un sac prim, però hem de preveure un sac adequat per als refugis lliures i bivacs. Les nits pirinenques poden ser fredes també a l'estiu.
- Bastons de muntanya.
- Botes de muntanya i unes xancletes de velcro fàcils d'eixugar per descansar els peus al final d'etapa.

Aquest equip hauria de ser suficient. Si ens excedim, el més probable és que quan passem pel primer poble hàgim de buscar l'oficina de correus per enviar coses a casa.

L'allotjament

La majoria d'etapes de la Transpirinenca acaben en pobles o en refugis de muntanya guardats. Hi ha, però, unes poques excepcions. En alguns casos, haurem de pernoctar en refugis lliures (imprescindibles, per tant, el sac de dormir, el menjar i l'aigua). I també hi ha etapes en què haurem de buscar aixoplucs més precaris o dormir a l'aire lliure. Per això deixem al criteri de cada muntanyenc portar o no una tenda de campanya. N'hi ha

de molt lleugeres i, a banda de servir-nos per a aquestes etapes sense allotjament, també ens donen molta més llibertat de moviments. Ara bé, no deixa de ser més pes que afegim a la motxilla, i haurem de veure si ens compen-

sa. Cal tenir en compte que al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici està prohibit acampar, i al Parc Nacional d'Ordesa i Mont Perdut només s'hi pot acampar a partir de determinada altitud, segons el sector. Pel que fa al fornell, també caldrà veure si ens compensa, o si preferim resignar-nos a menjar entrepans i productes freds els dies que no passem per pobles ni refugis guardats.

Amb relació als refugis guardats, en la majoria és imprescindible reservar amb molta antelació a l'estiu. És el cas dels refugis del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, molt saturats per travesses com els Carros de Foc. També està sempre ple el refugi de Góriz, al Parc Nacional d'Ordesa, punt de partida de l'ascensió al Mont Perdut. El fet d'haver de reservar amb antelació en una travessa tan llarga i plena d'imprevistos com la Transpirinenca és un problema, perquè és difícil saber per anticipat si podrem complir el calendari que ens hem fixat. De totes maneres, el millor és reservar, i després comunicar-ho al refugi si tenim algun imprevist. En la majoria ens deixaran dormir en un lloc o altre, encara que sigui a sobre de les taules del menjador.

Pel que fa a les etapes que no acaben en un refugi, si hi ha un càmping donem aquesta opció en primer lloc. En el cas dels hostals o hotels, intentem indicar sempre almenys un parell de possibilitats. És evident, però, que els establiments que se citen són només una

referència, i que queda al gust de cada excursionista allotjar-se on li sembli millor. En poblacions grans o molt turístiques, com el Port de la Selva, Puigcerdà o Encamp, les opcions són tan diverses que el millor és que cadascú triï la que li sembli més convenient.

L'aigua

Com a norma general, en les etapes d'alta muntanya l'aigua no acostuma a ser un problema, perquè trobem nombrosos rierols. El més recomanable és portar pastilles potabilitzadores, que ens permetran anar reomplint la cantimplora i tornar a tenir en poca estona aigua apta per al consum. Això sí, encara que tinguem pastilles, és millor que agafem aigua en moviment, i no la que trobem estancada o prop de zones de pastura.

Molt més complicades poden ser les primeres etapes per territori català. Encara que en els mapes hi aparegui una font, és millor que no ens en refiem, perquè a l'estiu les podem trobar seques. Hem d'anar amb compte amb les llargues caminades que farem pels boscos d'alzines sureres a l'Alt Empordà. També hi ha escassetat d'aigua a les serres cal-

càries de les etapes de transició entre Aragó i Navarra.

Ja només ens resta agrair al nostre editor, Jordi Ferré, haver-nos donat l'oportunitat de posar sobre paper aquesta aventura feta de moltes petjades, anècdotes i fotografies, i animar tots els lectors a llençar-se a l'experiència inoblidable de travessar els Pirineus. El recorregut integral és un projecte tan engrescador com exigent. Si no tenim temps o no ens veiem amb forces per fer la Transpirinenca completa, només cal que ens arribem a algun dels punts d'inici o final d'etapa. Per exemple a Àreu, en plena Vall Ferrera. Des d'allà, caminant només tres hores, ens plantarem al coll de Tudela, on ens espera la vista prodigiosa d'un mar de muntanyes que semblen no tenir fi. Però, gràcies a les marques pintades de blanc i vermell, tindrem la sensació indescriptible de saber que, seguint-ne una rere l'altra, podríem fer com en Polzet amb les molles de pa i arribar a l'altra banda dels Pirineus.

*Marta Viladot Santaló
Daniel Calleja Cadierno*